

Psixologiyaning inson hayotidagi o'rni

Bahromov Burhoniddin Fozil o'g'li

Termiz davlat universiteti fizika-matematika fakulteti talabasi

Ilmiy rahbar : Abdurahmonova Aygul Toxirovna

Annotatsiya: Maqolada psixologiya fanining inson hayotidagi o'rni haqida ma'lumot keltirilgan.

Kalit so'zlar : psixologiya , shaxs, jamiyat, insoniy munosabatlar, ijtimoiy ta'sir.

21-asrning buyuk o'zgarishlar davri bo'lishiga shubha yo'q. bu o'zgarishlar eng avvalo inson tafakkurida , uning fikrlash tarzida ro'y berishi muqarrar. Tabiiyki, bu holat shaxs ma'naviyati va u orqali jamiyatning ma'naviy qiyofasiga o'z ta'sirini ko'rsatmay qolmaydi. O'zbekiston Respublikasining birinchi Prezidenti I.A. Karimov milliy istiqlol mafkurasini shakllantirish ishining hayotiy zarurati va dolzarbligi haqida gapirar ekanlar , "Milliy g'oya birinchi navbatda yosh avlodimizni vatanparvarlik , el-yurtga sadoqat ruhida tarbiyalash , ularning qalbiga insonparvarlik va odamiylik fazilatlarini payvand qilishdek olijanob ishlarimizda madadkor bo'lishi zarur", deb alohida ta'kidlaydilar. Bu vazifalar , birinchi navbatda kelajakning bunyodkorlari bo'lmish yosh avlodning bilim olish , yuqori malakali kadrlar bo'lib o'z yurti va xalqiga sidqidildan xizmat qilish , ozod yurt ravnaqi va baxt-saodati uchun halol mehnat qilishga o'rgatishni nazarda tutadi. Zero , mustaqillik aynanfidoiy, o'z Vatani manfaatlariga g'oyat sadoqatli , yuqori malakali kadrlarning jamiyatni boshqarishni taqozo etadi.

Psixologiya fanining dolzarb vazifalari va predmeti. Psixologiya soxasida mukammal darsliklar yozila boshlagan davrga sal kam 160 yil bo'ldi.

Inson psixologiyasini bilish , o'z tarqqiyotini va iqtidorini tshkil etishni bilish , har qanday yosh davrda ham optimal ravishda ishga yaroqlilikni , turli o'zgarishlarga psixologik jihatdan tayyorlikni ta'minlash , yangicha fikrlash va tafakkur qilish , ro'y berayotgan jarayonlarni obyektiv va to'g'ri idrok etish qobiliyatini rivojlantirish muammosini ilgari surdi.

Klassik psixoanalizning asoschilaridan bo'lgan avstraliyalik olim Zigmund Freyd psixologiya , nafaqat ong sohasini , ya'ni bevosita odam tomonidan anglandigan xulq-atvor shakllarini , balki ongsizlikka aloqador hodisalarni , ya'ni real sharoitda inson o'zi anglab yetolmaydigan hodisalar tabiatini ham o'rganishi lozim, degan g'oyani ilgari surdi .

Odamlar psixologik faktlarga ko'proq qiziqib , ularni ko'rib , o'qib , o'rganib , borgan sari unda o'zgarishlar bo'lishi mumkin . odamlar psixologiyani o'rganar ekan , undagi psixik hayotni va boshqa kishilar psixikasini bila oladigan bo'lib qoladi . Bu bilim esa boshqa kishilarni va o'zini yaxshiroq tushunishga imkon beradi.

Har bir o'qituvchi o'qituvchi o'quvchiga ta'lim berayotgan paytda ta'limga qo'shib tarbiya ham beradi, maktabga borgan bola maktabdan faqat ta'lim olibgina qolmay, tarbiya ham oladi va atrofdagilar bilan muloqot qilishni, yurish-turish, kiyinish madaniyatini ham o'rganadi. Shuni ma'lumot o'rnida aytish lozimki, pedagogik psixologiyani shartli ravishda bir necha turlarga ajratish mumkin: a) ta'lim psixologiyasi; b) tarbiya psixologiyasi; d) o'qituvchi psixologiyasi; e) oliy ta'lim psixologiyasi kabilarga bo'linishi mumkin.

Xulosa qilib aytishimiz mumkinki, psixologiya mavzusini yoritib berishimning asosiy maqsadi, psixologiya asli inson o'zini anglashda, jamiyatda, oilada va hayotga bo'lgan munosabatlarini o'rganishga yordam beradi. Inson umr bo'yi turli bosqichlarni bosib o'tadi, psixik jarayonlar va shaxsning individual psixologik xususiyatlarini umumiy qonuniyatlari namoyon bo'lish mexanizmlarini aynan psixologiya o'rganadi. Ta'lim olayotgan paytdagi holatlarni ya'ni kishiga ta'lim- tarbiya berishning psixologik qonuniyatlarini o'rganadi. Odamlarning tug'ilganidan to umrining oxirigacha bo'lgan psixik rivojlanish jarayonini shaxsning shakllanishi yosh davrlar psixologiyasi o'rganadi. Odamlarning bir-birlari bilan jamiyatdagi muloqoti ish -faoliyatlari natijasida ularda hosil bo'ladigan tasavvurlar, fikrlar, e'tiqodlar, hissiy kechinmalar va xulq-atvorni umumiy psixologiyada o'rganamiz.

Bu mavzularning har biri psixologiya faniga oid va u inson hayotida muhim ahamiyatga egadir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. V. Karimova "Psixologiya". 6-7-8- betlar;
2. M.E. Zufarova "Umumiy psixologiya" darslik, 8-bet;
3. E. G'.G'oziyeva "Psixologiya" darslik, 26-bet.